

Vraag 1.

1a. Dat we bij zinnen komen. De voorziening van energie is afhankelijk van natuurkundige wetten; het is zeker niet op de eerste plaats een maatschappelijke transitie. Het gaat gewoon om het beschikbaar hebben van voldoende kilojoules op het gewenste moment. Door verbranding of in de vorm van een dikke stroom elektronen door koperdraden. Communiceer er dan ook zo over. Als we andere vormen van energie gaan gebruiken; en dat moet dan blijkens SDE subsidie vooral wind en zonne-energie worden, leg dan eens uit hoe we dat met de tijdelijkheid van de beschikbaarheid gaan oplossen. Wat vraagt de overheid dan van de burger op windstille, bewolkte dagen in december? Dat we kolencentrales stand-by hebben of dat we op die dagen bij kaarslicht moeten leven en werken en maar even niet wassen en stofzuigen of de batterij-auto opladen? Wees daar nou eens duidelijk over. Wat is het plan?

Leg eens uit wat onze kinderen en kleinkinderen (want daar zegt de overheid steeds voor bezig te zijn) over 15 jaar moeten doen met 5 miljoen afgedankte batterijpakketten uit elektrische auto's? Ik wil graag kennis nemen van het procedé waarmee op dat moment de chemische inhoud van die batterijen circulair hun weg vervolgen. Leg het eens uit aan de burger.

Hoe gaan we om met de industriële processen die CO2 opleveren? Zoals het maken van staal, cement, bakstenen en glas? Samen snel goed voor 20% van de totale uitstoot. Gaan we die productie over de grens jagen? Het binnenhof maakt plannen voor een grootschalige restauratie en verbouwing. Mooie gelegenheid voor de overheid om te laten zien dat je zo'n project kunt uitvoeren met alleen maar bouwmaterialen waarvoor geen fossiele brandstoffen zijn ingezet. Laat maar zien wat voor bouwwerk het wordt als je je energie uitsluitend uit duurzame bronnen kunt betrekken.

Wees als overheid ook eens eerlijk over het simpele feit dat als je efficiënte vormen van energieopwekking uit fossiele brandstoffen verruilt door inefficiënte vormen, dat dit dan economische groei en welvaart kost.

En houd op over methaan dat door de veehouderij vrijkomt. Dat draait in een kort cyclisch proces van 14 jaar. De netto accumulatie is 0. Bovendien is er geen enkel empirisch bewijs voor een bijdrage van methaan aan de uitkomst van klimatologische processen.

1b De overheid doet, uit de aard der zaak, niets doelmatig in vergelijking met de vrije markt. Dus de overheid moet zelfbewustheid uitstralen in haar streven niet te willen interveniëren bij welke proces dan ook. De belangrijkste rol voor de overheid is het streven naar rationaliteit rond onze energievoorziening. Het gaat immers om keiharde natuurkunde. Burgers moeten vooral de vrijheid gegund worden hun leven naar eigen inzicht te leiden. De veganisten bijvoorbeeld die in door henzelf uit stro en modder opgetrokken onderkomens hun klimaat neutrale leven willen leiden worden waanzinnig zwaar ingeperkt door regels op het gebied van ruimtelijke ordening, het bouwbesluit, en wat al niet. Bedrijven moeten, net als burgers maximale vrijheden worden gegund. Kennisinstellingen zijn in de loop van enkele decennia verworpen tot deugfabrieken waar geen objectieve adviezen meer van mogen worden verwacht. De politiek heeft deze situatie zelf gecreëerd door universiteiten en kennisinstellingen projectmatig te financieren en uitsluitend te laten dingen naar door beleidsthema's ingekleurde onderzoeksgelden. Geen enkele onderzoeker kan het zich nog veroorloven tegen de heersende politieke moraal in te gaan tenzij hij of zij sowieso al een carrièreswitch naar de private sector voor ogen had. Bouw als overheid de financiering van kennisinstellingen maar af en laat deze hun financiering uit de markt halen. NGO's hebben bestaansrecht en moeten hun eigen agenda's kunnen opstellen maar mogen wat mij betreft onder geen enkel beding publieke financiering ontvangen. Net als de bedrijven overigens. Geen subsidies, nooit, voor niemand.

Vraag 2.

Het wordt zo langzamerhand eens tijd voor een second opinion over het nut en noodzaak van het zeer ingrijpende klimaatbeleid. Het IPCC lijkt een positie te hebben verworven voor de Westerse mens zoals het Vaticaan die ooit verwierf voor de Rooms-Katholieken. De dogmatiek, of het nu gaat over zeespiegelstijging, smeltende gletsjers, smeltende noordpool, uitstervende diersoorten, weersextremen, lijkt uitsluitend door het IPCC te worden bepaald. Wordt het niet eens tijd dat er een tweede instelling komt, desnoods een nationale, die op basis van de gemeten data tot een werkelijk onafhankelijke analyse komt? Probleem is natuurlijk hoe je zo'n onafhankelijke denktank samenstelt.

Wat sowieso bijzondere aandacht behoeft is dat we een keer beginnen met het uitwisselen en bediscussiëren van de argumenten die ons in deze situatie hebben gebracht. Het argument om draconische maatregelen te nemen die erop gericht zijn de uitstoot van broeikasgassen te verlagen luidt steevast dat 97 procent van de wetenschappers het eens is met de standpunten die het IPCC uitdraagt. Echter, in de wetenschap draait het niet om consensus. De wetenschap draait om de zoektocht naar de beste beschrijving van de werkelijkheid. De burger wil weten wat die kennelijke 3 procent van de wetenschappers vinden die het niet eens zijn met de IPCC en waarom die ongelijk zouden hebben. Critici of sceptici worden altijd weggezet als niet klimaatdeskundig. Maar in de internationale wetenschappelijke gemeenschap is er geen mechanisme om te bepalen wie zich klimaatwetenschapper mag noemen en wie niet. Waarom zijn klimaatwetenschappers bij wie het IPCC te rade gaat gekwalificeerd? Hoe werkt dat? Corrupt zijn ze al bij voorbaat door hun afhankelijkheid van staatsfinanciering (zie bij vraag 1b). Het is altijd een oppassen geblazen als in wetenschappelijke discussies de argumentatie van de boodschap naar de boodschapper verschuift. Dit indiceert dat de inhoudelijke argumentatie raakt uitgeput.

Er is geen empirisch bewijs voor antropogene opwarming van de aarde. Kan ook niet. Maar als gevolg daarvan moet de mensheid het doen met voorspellingen uit klimaatmodellen. Die hebben een notoir slecht track record waar het gaat om de accuratesse waarmee de voorspelling zich met de werkelijkheid bleek te verhouden. Het is hoog tijd om de criteria te bepalen waarmee in de toekomst zal worden besloten de voorspellingen te volgen dan wel te verlaten. Hoe goed moeten de voorspellingen in de komende 10, 20 of 30 jaar overeenkomen met de werkelijkheid om vast te stellen dat deze modellen goed genoeg zijn om draconische beleidsbeslissingen op te blijven nemen?

Wat ook volledig ontbreekt in het maatschappelijk debat is de vraag hoe erg een eventuele temperatuurstijging nu eigenlijk is. De toegenomen CO₂-concentratie leidt tot meetbare vergroening van de aarde. Met name in gebieden waarvan men een tijd terug nog dacht dat ze op de nominatie stonden om te verwoestijnen. Het hogere CO₂ gehalte leidt ook tot hogere gewasopbrengsten en een groter vermogen van planten om met droogte om te gaan. Waarom is het zo erg dat gletsjers smelten? Ze bevatten nauwelijks meer dan 1% procent van de mondiale ijsmassa en hebben altijd al variatie in groei en krimp laten zien. Als de zeespiegel stijgt, waarom is het dan wijzer om als Nederland, met 0,5% van de mondiale uitstoot van broeikasgassen, te proberen dit naar nul te reduceren ipv het geld te besteden aan het ophogen van onze kustwering? Ten slotte zou ik wel eens uitgelegd willen hebben waarom het zinvol is te streven naar 49% reductie van de uitstoot van broeikasgassen. Sinds de industriële revolutie is de concentratie CO₂ opgelopen van 270 naar iets meer dan 400 ppm. Als dat een gevolg zou zijn van door de mens verstookte fossiele koolwaterstoffen, dan wordt met een reductie van 49% toch alleen maar bereikt dat de stijging twee keer zo lang duurt? Waarom moeten apocalyptische effecten van een stijging van CO₂ in het jaar 2100 wel vermeden worden maar in 2200 niet? Is het alternatief voor fossiele brandstoffen niet eenvoudig GEEN fossiele brandstoffen?

Vraag 3.

Het wordt zo langzamerhand eens tijd voor een second opinion over het nut en noodzaak van het zeer ingrijpende klimaatbeleid. Het IPCC lijkt een positie te hebben verworven voor de Westerse mens zoals het Vaticaan die ooit verwierf voor de Rooms-Katholieken. De dogmatiek, of het nu gaat over zeespiegelstijging, smeltende gletsjers, smeltende noordpool, uitstervende diersoorten, weersextremen, lijkt uitsluitend door het IPCC te worden bepaald. Wordt het niet eens tijd dat er een tweede instelling komt, desnoods een nationale, die op basis van de gemeten data tot een werkelijk onafhankelijke analyse komt? Probleem is natuurlijk hoe je zo'n onafhankelijke denktank samenstelt.

Wat sowieso bijzondere aandacht behoeft is dat we een keer beginnen met het uitwisselen en bediscussiëren van de argumenten die ons in deze situatie hebben gebracht. Het argument om draconische maatregelen te nemen die erop gericht zijn de uitstoot van broeikasgassen te verlagen luidt steevast dat 97 procent van de wetenschappers het eens is met de standpunten die het IPCC uitdraagt. Echter, in de wetenschap draait het niet om consensus. De wetenschap draait om de zoektocht naar de beste beschrijving van de werkelijkheid. De burger wil weten wat die kennelijke 3 procent van de wetenschappers vinden die het niet eens zijn met de IPCC en waarom die ongelijk zouden hebben. Critici of sceptici worden altijd weggezet als niet klimaatdeskundig. Maar in de internationale wetenschappelijke gemeenschap is er geen mechanisme om te bepalen wie zich klimaatwetenschapper mag noemen en wie niet. Waarom zijn klimaatwetenschappers bij wie het IPCC te rade gaat gekwalificeerd? Hoe werkt dat? Corrupt zijn ze al bij voorbaat door hun afhankelijkheid van staatsfinanciering (zie bij vraag 1b). Het is altijd een oppassen geblazen als in wetenschappelijke discussies de argumentatie van de boodschap naar de boodschapper verschuift. Dit indiceert dat de inhoudelijke argumentatie raakt uitgeput.

Er is geen empirisch bewijs voor antropogene opwarming van de aarde. Kan ook niet. Maar als gevolg daarvan moet de mensheid het doen met voorspellingen uit klimaatmodellen. Die hebben een notoir slecht track record waar het gaat om de accuratesse waarmee de voorspelling zich met de werkelijkheid bleek te verhouden. Het is hoog tijd om de criteria te bepalen waarmee in de toekomst zal worden besloten de voorspellingen te volgen dan wel te verlaten. Hoe goed moeten de voorspellingen in de komende 10, 20 of 30 jaar overeenkomen de werkelijkheid om vast te stellen dat deze modellen goed genoeg zijn om draconische beleidsbeslissingen op te blijven nemen?

Wat ook volledig ontbreekt in het maatschappelijk debat is de vraag hoe erg een eventuele temperatuurstijging nu eigenlijk is. De toegenomen CO₂-concentratie leidt tot meetbare vergroening van de aarde. Met name in gebieden waarvan men een tijd terug nog dacht dat ze op de nominatie stonden om te verwoestijnen. Het hogere CO₂ gehalte leidt ook tot hogere gewasopbrengsten en een groter vermogen van planten om met droogte om te gaan. Waarom is het zo erg dat gletsjers smelten? Ze bevatten nauwelijks meer dan 1% procent van de mondiale ijsmassa en hebben altijd al variatie in groei en krimp laten zien. Als de zeespiegel stijgt, waarom is het dan wijzer om als Nederland, met 0,5% van de mondiale uitstoot van broeikasgassen, te proberen dit naar nul te reduceren ipv het geld te besteden aan het ophogen van onze kustwering? Ten slotte zou ik wel eens uitgelegd willen hebben waarom het zinvol is te streven naar 49% reductie van de uitstoot van broeikasgassen. Sinds de industriële revolutie is de concentratie CO₂ opgelopen van 270 naar iets meer dan 400 ppm. Als dat een gevolg zou zijn van door de mens verstookte fossiele koolwaterstoffen, dan wordt met een reductie van 49% toch alleen maar bereikt dat de stijging twee keer zo lang duurt? Waarom moeten apocalyptische effecten van een stijging van CO₂ in het jaar 2100 wel vermeden worden maar in 2200 niet? Is het alternatief voor fossiele brandstoffen niet eenvoudig GEEN fossiele brandstoffen?

Vraag 4. Tja.. "De energiebelasting wordt aangepast zodat een sterkere prikkel ontstaat om te verduurzamen doordat investeringen in verduurzaming zich sneller terugverdienen". De overheid bedoelt: "De energiebelasting wordt VERHOOGD zodat een sterkere prikkel ontstaat om te verduurzamen EN ZODOENDE HET GETREITER VAN DE STAAT FINANCIËEL ENIGSZINS TE COMPENSEREN". Zeg dat dan ook gewoon.

Al deze maatregelen leiden eenvoudig tot lagere economische groei en welvaart.

Het lijkt bovendien zo dat er de laatste 55 jaar nog niets aan isolatie is gedaan. Maar de regels uit het bouwbesluit voor energiezuinig bouwen zijn steeds maar opgeschroefd. Hoe zinvol is het om gebouwen te isoleren die al optimaal geïsoleerd zijn? Laat nu eens getalsmatig zien wat daarmee nog te realiseren valt.

Vraag 5.

"Om de aarde niet uit te putten, moeten we anders gaan consumeren en produceren". Hoe kan de mensheid ooit de aarde uitputten? Wat betekent dat dan? Grondstoffen raken nooit op. Misschien uranium bij toepassing van kernenergie maar dat weet ik niet precies. De voorraad koolwaterstoffen (gas, olie en steenkool) kunnen in principe opraken maar die zijn in zo'n kolossale hoeveelheid beschikbaar dat het niet realistisch te veronderstellen dat de mens daartoe in staat is. Dat geldt in het bijzonder voor steenkool, in iets mindere mate voor aardgas maar ook voor olie geldt dat het lastig is om dit tot het laatste vat op te maken. Voor de rest is mens slechts bezig grondstoffen te verplaatsen. Planten groeien vooral van stikstof en kalium en fosfor en het is eenvoudig niet mogelijk die mineralen op te maken. Hoogstens loopt de winbaarheid wat achteruit maar de mensheid is vernuftig genoeg om dat technisch op te lossen als de nood maar hoog genoeg is. De landbouw is als circulair als je op de maan gaat staan en kijkt wat er gebeurt. Op kleine geografische schaal is de landbouw zo lek als een mandje en dan kan de overheid wel dromen over circulariteit maar kind begrijpt dat de mineralen die hi/zij op het toilet achterlaat niet meer terug op de akker komen (ca 17%). Nog eens ongeveer 17% spoelt uit via de bodem naar de zee. Niks aan te doen. Voor de overige, zeg 66 procent zouden boeren heel graag circulair willen werken MAAR HET STIKT VAN DE REGELGEVING om daar invulling aan te kunnen geven. Bovendien is de EU zo dwars als een kapmes met zijn kunstmatige onderscheid tussen dierlijke en kunstmest.

Dat getal met die 9,5 miljard mensen wordt steevast als een soort zwaard van Damocles gepresenteerd maar ten eerste: Nederland speelt geen enkele rol bij de voeden van de wereldbevolking (echt: geen enkele; dat claimen met een landbouwareaal van 2 miljoen ha is belachelijk). Ten tweede; voedsel produceren voor 9,5 miljard mensen zonder dat er verschrikkelijke niet-duurzame dingen gebeuren is een eitje. Er is een reden voor de lage prijzen van vrijwel alle landbouwkundige commodity's! Boeren wereldwijd werken zich het apelasarus om een onzeker inkomen te verwerven.

"bekent ook een andere inrichting van onze landbouw en landgebruik, zodat grondstoffen en hulpbronnen op een duurzame manier worden gewonnen en optimaal worden benut". Wat denkt de overheid nu eigenlijk? Dat grondstoffen en hulpbronnen gratis zijn voor boeren en tuinders en daarom vandaag de dag niet optimaal worden benut? En als kalizouten uit een kalimijn worden gewonnen. Wat is daar dan niet duurzaam aan? Leg dat dan eens uit! Ik wil best aannemen dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in sommige of de meeste gevallen niet duurzaam is. Maar waarom dan? Raken de grondstoffen daarvoor op? Is onwaarschijnlijk (zie boven). Is er een negatief effect op het milieu? Zou kunnen maar welke dan? Hoe vaak komt dat voor? Waar? Op welke manier? En waarom is dat onacceptabel?

"een beter verdienvermogen voor duurzaam werkende ondernemers". De vraag hoe duurzaam produceren, anders dan in de afgebakende bubbel van het biologische landbouwsysteem, een beter verdienmodel kan opleveren wordt nu al jarenlang gesteld. En niemand heeft een antwoord; OMDAT ER IN EEN VRIJE MARKT GEEN VRAAG NAAR IS! Houd er dan een keer over op.

Vraag 6

Ik zou de mogelijkheid te willen hebben financieel te kunnen participeren waarbij voorwaarden en condities, eenvoudig, helder en volledig zijn.

Vraag 7

7a. Sowieso niet subsidiëren! En als het toch gebeurt: rekening houden met het mechanisme dat elektrische auto's duur zijn en de subsidie tot overdracht van koopkracht van armer naar rijker leidt.

7b. Afschuwelijke inmenging in de werking van de vrije markt. Als het niet uit kan om een elektrische auto aan te schaffen is het een slecht product.

7c Als we met miljoenen elektrische auto's gaan rijden moeten er enorm veel elektrische laadpalen komen langs snelwegen. Maar daar moeten dan ook kolossaal dikke stroomkabels naar toe. Is daar een plan voor? Gaan dat lukken? Wat gaat dat kosten? Wie gaat dat betalen? En als het niet gaat lukken, welk percentage autokilometers kan dan uiteindelijk elektrisch worden verreden?

Vraag 8.

Ik vind het inderdaad erg belangrijk dat voorkomen wordt dat economische activiteit in NL de nek om wordt gedraaid om vervolgens minder efficiënt ergens over de grens weer opgepakt te worden. Dan zouden we goed verkeerd bezig zijn.

Vraag 9.

Ik zou de overheid in overweging willen geven om bij grotere projecten zoals zonneweides, windmolens, luchthavens en gaswinning veel meer gebruikt te maken van een mechanisme waarbij afnemende afstand tot het object gerelateerd wordt aan afnemende belastingdruk. Voor geld is veel te koop. Gebruik dat dan.